

## POSUDEK DIPLOMNÍ PRÁCE

**Tomáš Vojta, Prolog sovětizace. Západní Bělorusko a Západní Ukrajina 1939-1941. Diplomová práce. Praha, FSV UK, 2007. Stran 148.**

Práce navazuje na několik předchozích obdobných počinů studentů institutu, které se zabývaly otázkami polsko-ukrajinských vztahů ve 20. stol. Autor však příslušný rozměr překračuje, a to jak v rovině geografické (téma se týká také vztahů polsko-běloruských), tak především s ohledem na základní roli celosovětského fenoménu. Ten byl samozřejmě pro vývoj sledovaných regionů mezi zářím 1939 a červnem 1941 klíčový. Nejen Poláci, ale také Ukrajinci, Bělorusové a Židé se stali v podstatě pasivním objektem sovětizačního experimentu, který byl v této oblasti proveden v uvedeném mezidobí a s malým předstihem předešel případ tří pobaltských států, severní Bukoviny a Besarábie.

Autor pracoval především s polskou odbornou literaturou a dokázal z ní vytěžit velmi mnoho pro poznání látky, která v českém prostředí nebyla nikdy takto do hloubky zkoumána. Z tohoto hlediska považuji jeho práci za velmi přínosnou a konstatuji, že byla vypracována se snahou o koncepčnost a pečlivost. Přestože základní význam polské literatury a edic pro pochopení problematiky je nezpochybnitelný, myslím si, že větší pozornost měla být věnována relevantním titulům ruské, ukrajinské a běloruské literatury, byť jsem si vědom její horší dostupnosti i větší jazykové náročnosti takového úkolu. Na okraj ještě konstatuji, že jsou, byť v nepříliš velkém rozsahu, k dispozici i česká svědectví z ukrajinské Volyně o období následujícím po 17. září 1939. Přestože byla zachycena s velkým odstupem a jejich hodnota je diskutní, měla být aspoň zmíněna, píše-li o tématu český autor.

Vcelku by přihlídnutí k jiným než polským edicím a zpracováním nepochybně umožnilo získání o něco výraznějšího nadhledu nad problematikou. V této souvislosti však zároveň mohu konstatovat, že se autor o takový nadhled snažil a nepřijímal některé názory a interpretace polských svědků nebo historiků nekriticky. Přesto je určitý polský vliv patrný na lexikální i stylistické stránce práce, čemuž se však nevyhnuli ani autorovi předchůdci pracující také převážně s polskou literaturou. Z lexikálního hlediska bylo např. vhodnější vyhnout se termínu „obvod“ používaného pro sovětskou územně-správní jednotku – logičtější by bylo zůstat u původního termínu „oblast“. Občas se zbytečně opakují chybné prepisy (jako „Volenské vojvodství“ na s. 60 a 61), někde je patrná přespříliš kostřbatá stylizace.

Autorův postup i výsledky jeho práce naznačují, že úkolem dalšího, prohloubeného výzkumu by mělo být sledování a srovnávání postupu sovětizace ve všech územích anektovaných sovětskou mocí v letech 1939 a 1940 od pobaltské až po černomořskou oblast, případně pak srovnání s druhou a definitivní sovětizační vlnou z doby po r. 1944, kdy se jako objekt výzkumu nabízí také Podkarpatská Rus / Zakarpatská Ukrajina.

Nehledě na několik vyslovených připomínek se domnívám, že se jedná o nadprůměrnou práci, která může být samozřejmě objektem obhajoby. Zároveň navrhuji její hodnocení známkou „výborně“.

V Praze 19. 6. 1007

Dr. Bohdan Zilyňskij <sup>1</sup>